

ČAJ

Pro chvíle pohody

KVĚTEN 2015

Časopis Autorů Jičínska

SVÍTÁNÍ

K ránu ujídáme chlad
den má svůj jízdní řád
Svítáním uřknuti
slunce nás donutí

Krajinou vábeni
podlehnout mámení
Když cinkne nový den
paprsky slunce orosen
jak džbánek piva
Co pro nás skrývá?

Václav FRANC

104

Vážení čtenáři,
otvíráte květnové číslo ČAJe, ve kterém se Vám jako host
představuje autorka z Křenovic u Slavkova,
paní **Dana Šimková**.

Možná je to pro Vás neznáme jméno, nakonec až do konce loňského roku jsem se s autorčinou tvorbou také nesetkal. Ale Jiří Šandera vydal autorce koncem loňského roku knihu „**Uvěznění**“, kterou jsem si „pod stromečkem“ četl. Poutavý příběh mě oslovil natolik, že jsem o něm nejen napsal (viz dnešní ČAJ), ale požádal jsem autorku o přetištění ukázek z knihy, která si jistě zaslouží vaši pozornost. (A můžete si ji i zakoupit, informace na stránkách nakladatelství Jiřího Šandery). Možná se k májovým dnům zimní povídání úplně nehodí, ale příběh Dany Šimkové je nadčasový, vypráví nejen o zimní tragédii, ale i o lidských charakterech, schopnostech pomoci jeden druhému, a tak si myslím, že je vhodný v každé roční době.

Andrea Popprová

má vztah k našemu kraji, neboť odtud pochází její babička, a tak se sem ráda vrací, což přiznala v rozhovoru: „**Český ráj je mi blízký!**“ Andrea Popprová je výtvarnice, sama píše pro děti, spolupracuje s dětskými časopisy a inspiraci hledá nejen u svých dětí. Doufám, že se v ČAJi brzy seznámíme i s její zajímavou tvorbou.

Je květen a připomínáme si 70.výročí od konce 2.světové války, takže jsem si dovolil přibalit svoji povídku s válečnou tematikou
„Svatební noc 1942.“

Zároveň jsem přispěl i několika svými básněmi.

Květnový ČAJ má i svoji premiéru v nabídce publikování
v chystané příloze „**RUM DO ČAJE**“, kde vypisují první ročník
tentokrát na téma „**PADESÁT ODSTÍNŮ PO ČESKU**“
- viz str. 15 a 16!

Příjemné májové dny přeje s ČAJem
Václav

HOST ČAJE:

Dana Šimková žije v Křenovicích u Slavkova. Studovala klasickou filologii na Filosofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Literární činnosti se věnuje už od dětství. Vyzkoušela poezii, prózu i drama. Již několik let je šéfreditorkou portálu Opera dream, věnujícího se operě, baletu a klasické hudbě.

Zabývá se historií potopení Titaniku a v současné době píše knihu „Noc hrdinů“, která čtenáře seznámí nejen s více či méně známým osudem loďe, ale i s lidmi, kteří se na ní plavili, a s možnostmi, jak získat nové informace v dnešní době.

Zároveň pracuje na druhém díle Uvězněných, jehož hrdinové budou vystupovat na nejvyšší horu Afriky.

V loňském roce se její povídka Poslední mince, vyprávějící o humanitární pomoci v Somálsku, umístila na 6. místě (z původních 429 povídek) v literární soutěži „Hledá se autor bestselleru 2014“.

Ukázka z knihy Dany Šimkové „UVĚZNĚNI

10. ledna - Švýcarsko, tisková konference

Ministr: „Dobré ráno, dámy a pánové, zástupci médií. Je 10. ledna a sešli jsme se tu u příležitosti konání tiskové konference, která má za úkol blíže objasnit všechny okolnosti týkající se záchranné akce, jež proběhla v předešlých dnech.

O stručné seznámení se vzniklou situací požádám místního velitele horské služby Stephana Lambiela.“

Stephan: „Děkuji, pane ministře, za slovo. Dobrý den. Dne 27. prosince loňského roku v nočních hodinách spadla lavina v oblasti Heroldovy chaty, v níž bylo v té době ubytovaných dvacet českých novinářů. Dva lidé tuto událost nepřežili. Pro přeživší nastal závažný problém, protože měli odříznutou cestu dolů a nahore v horách se nenabízelo jiné místo, kde by se mohli schovat. Proto se uchýlili do nedaleké jeskyně Naděje a rozhodli se ji celou slézt a pokusit se najít východ dole na břehu jezera. Skupinu v jeskyni vedla zkušená speleoložka Jana Simonová, která se v minulosti osobně zúčastnila řady průzkumných expedic.

Kvůli nepříznivému počasí a nedostupnosti dané oblasti se pozdrželo zahájení záchranných akcí. Hned, jak to bylo možné, jsme začali s pokusy o vyzvednutí těchto lidí z jeskyně. Podrobnější informace o akci vám v průběhu konference přednesou moji kolegové a někteří členové české skupiny, pokud jim to ovšem jejich zdravotní stav dovolí.

V tuto chvíli bych vám chtěl představit své kolegy, kteří zde budou vypovídat, a zároveň jim poděkovat za odvedenou práci. Byla to nejrozsáhlejší záchranná akce, jakou jsme tu zažili za posledních padesát let.

Po mé pravici je druhý velitel horské služby Jean Lefèvre, objevitel východu z jeskyně na jezeře. On také provedl skupinu zbývajících Čechů až ven. Vedle něj sedí Karl, objevitel nového suchého východu, dlouholetý člen horské služby, vynikající geolog a speleolog. On vám podá podrobné informace o záchranných pracích probíhajících ve spodních patrech jeskyně. Dále je tu Michael, lékař a člen záchrannářského týmu pracujícího v oblasti jezera, který vám podá informace o zdravotním stavu jednotlivých účastníků. S dalšími záchrannáři se pak seznámíte v průběhu tiskové konference.

A nyní, ještě než začnou první výpovědi, bych vás rád požádal, abyste povstali a minutou ticha uctili památku zemřelých českých novinářů a členů záchrannářského týmu. Dnes v časných ranních hodinách zemřel v nemocnici na velmi vážná zranění jeden z nejlepších speleologů, se

kterými jsem se měl možnost setkat, Markus Hofbauer. V průběhu tiskové konference o něm několikrát uslyšíte. Děkuji za pozornost.“

Masa lidí, která zaplnila velký sál místního divadla, jako na povel povstala a na tvářích mnoha z nich byste našli slzy. Byli mezi nimi lidé, kteří aktivně pomáhali při záchraně, operátoři, kteří ve dne v noci seděli u telefonů a vysílaček a pomáhali tak záchranářům v jejich obtížné práci, rodiny českých novinářů, z nichž řada tu ztratila své nejbližší. Byli tu i reportéři, kteří už několik dní napjatě sledovali vývoj situace a seznamovali s událostmi většinu států Evropy.

V sále vládlo hrobové ticho. Přesně takové, jaké najdete hluboko v jeskyni, kam nikdy nepronikne ani paprsek slunce a kde jste zcela sami, obklopeni mocnou přírodou. A nikde není napsáno, že vás příroda opět pustí ven. Je to fascinující zážitek a zároveň děsivá hra se životem. A přece tolik lidí vstupuje do nítra země, aby objevovali nová tajemství...

...

U vchodu se ozval hluk. Marek lezl právě do jeskyně, ale podjela mu noha. Snažil se zachytit, kde mohl, aby si nenarazil záda. Spadl do jeskyně na všechny čtyři. Chvilí mu trvalo, než se vzpamatoval ze šoku. Ozvalo se zapraskání. Znovu. Vyskočil na nohy a běžel směrem k propasti.

„Rychle pryč, zřítí se strop!“

Praskání pokračovalo. Děsivý hluk se spolu s ozvěnou rozléhal v chodbách jeskyně. Nestabilní hromada kamenů se pohnula a bez varování se začala nezadržitelně valit dolů. Pevná deska, která tvořila strop, začala praskat pod tíhou kamení a ledu a strhávat s sebou další a další balvany nahromaděné nad vchodem. Jana, Robert, Marek a Pospíšil utíkali chodbou, nohama bolestivě naráželi do kamenů, které trčely v cestě, a neměli odvahu se otočit. Hluk padajícího kamení a chvějící se země jasně vypovídaly o zkáze, která se děla za nimi.

Nebyli však jediní, koho donutil řítící se strop a dusivá oblaka prachu k útěku. Jako na povel se probudilo nespočetné hejno netopýrů na stropě, vzlétlo a s neustávajícím pištěním zmateně poletovalo všude. Křídly naráželi do běžících postav, stropu a ostrých stěn chodby, padali ranění k zemi, kde se nejednou stalo, že je lidé omylem zašlápli. Letěli pryč, a jako by věděli, kam se schovat, vrhali se střemhlav do propasti. Do všeho hluku a pískání se ozýval nelidský řev těch, kteří byli na spodní římse. Nebylo pochyb o tom, že netopýři proletěli kolem nich. Jana se jen modlila, aby ty dole nenapadlo někam utíkat a nepadli tak do propasti, nebo se nezranili.

Minuty připadaly jako věčnost. Hluk řítící se laviny se nedal srovnávat s tím, co tu prožívali. Tady už je nechránila pevná zeď budovy. Ocitli se přímo v centru dění a ve všem tom nastalém zmatku neviděli jeden druhého. Byli odkázáni sami na sebe...

Hluk pomalu ustával. Nekonečné spousty netopýrů ještě pořád prolétaly v prachovém oblaku. Jana a ostatní opatrně přešli po kraji propasti k místu, kde zůstala Třeštková. Ležela na břiše na zemi a rukama si zakrývala hlavu. Bylo slyšet pláč. Vyčerpaně se zhroutili vedle ní. Už se ani nebránili útočícím křídům netopýrů. Neměli už na nic sílu.

Dana ŠIMKOVÁ – UVĚZNĚNÍ

Nakladatelství Jiří Šandera v roce 2014

Milonický autor a majitel nakladatelství Jiří Šandera si zatím vydával pouze svoje díla, ale v případě knihy “Uvěznění” udělal první, a možná ne poslední, výjimku. Dal příležitost rukopisu autorky Dana Šimkové, která žije v Křenovicích u Slavkova. A udělal nepochybně dobře, protože knižní prvotina Dany Šimkové mě oslovila. Nepochybuji, že osloví celou řadu dalších čtenářů.

Blanensko je krajem krasových jeskyní, většina z nás zná nepochybně propast Macochu, Punkevní jeskyně a řadu dalších. Já sám jsem společně s manželkou před pár lety na dovolené onu oblast prošel, takže jsem si velmi dobře dokázal představit některé reálie příběhu “Uvěznění”. Mimochodem autorka je vykreslila přesvědčivě.

I když se většina děje odehrává ve Švýcarských Alpách, autorka nepochybně čerpá ze zkušeností z blanenských jeskyní. Děj knihy začíná idylicky při poradě pracovníků časopisu “Náš styl”, kde se vlastně dvacítká redaktorek a redaktorů rozhodne prožít přelom dvou roků na Heroldově chatě ve Švýcarsku. Idylka končí ve chvíli, kdy se strhne sněhová bouře a spadne lavina, která uvězní dvě desítky českých novinářů, při tom dochází k prvním ztrátám na životech. Zatímco záchranáři rozjíždí nebezpečnou akci, která si vyžádá oběti také z jejich řad, novináři hledají východisko z kritické situace, neboť hrozí, že nikdo nepřežije. Do čela záchranné výpravy se postaví Jana Simonová, jediná speleoložka mezi novináři. Ta má svoje zkušenosti z podobných výprav, dokonce má mezi švýcarskými záchranáři svého milého, ale cesta do bezpečí je dlouhá, nebezpečná a ne všem bude dopřáno zachránit se. Skupina novinářů se dostává do jeskyně, kde se odehrává hlavní děj příběhu.

Tolik jen v krátkosti k ději, nechci prozrazovat víc, to už bude na čtenářích. V každém případě se Daně Šimkové podařilo napsat dramatickou knihu o lidech v mezních životních situacích, kde jde skutečně o život, kdy pojmy přátelství dostávají jinou hodnotu, kde člověk poznává, jak je každá zdánlivě malá dovednost k nezaplacení. A zároveň o tom, že ještě žijí lidé, kteří obětují své pohodlí a někdy i životy za záchranu těch dalších. Protikladem skupiny švýcarských záchranářů je potom redaktor české televize, který hledá jen senzaci, aby nakonec i on poznal, jak jsou hory zrádné a nebezpečné, že neštěstí jiných se nepředkládá jako zákusek k pobavení těch, kteří v teple svých obyváků netuší, jaké úsilí musí „uvěznění“ překonávat! (Viz str. 75!)

Autorka se výborně vypořádala se střídáním dějových linií, osobních motivů a přeměn myšlení hlavních hrdinů, příběh úspěšně vygradovala a bez nějakých happy endů vykreslila jeden těžký životní úsek cesty hrdinů knihy. V postavě Jany Simonové vytvořila člověka, který si je vědom řady nebezpečí, váhá, musí riskovat, ale neváhá nasadit i svůj život k záchraně kamarádů. Kniha je i o tom, že se nevyplácí podceňovat varování, kolik úsilí stojí zbytečné hazardování a frajerství.

Dovedu si představit, že by kniha byla filmově zpracována, rozhodně by nabídla zajímavější podívanou než leckteré „adrenalinové“ naivní filmy nemající nic společného s realitou. Doporučoval bych knihu zpracovat jako rozhlasovou hru, tam by ještě vynikly realie života v jeskyních a možná by přitáhly další čtenáře.

Nakladateli blahopřeji k výbornému počínu a autorce přeji další úspěšná díla, která si opět rád přečtu.

Václav

**Knihu „Uvěznění“ a další tituly nakladatelství Jiří Šandera
si můžete objednat na stránkách**

<http://www.jirisandera.cz/index.php/prodejna.html>

Např. doporučuji knihy pro děti

(Co vyprávěla houpací síť, Pohádky z kouzelné zahrady,

Naše třídní je mimozemšťan, Rýmování se zvířátky,

Co mě čeká ve školce, atd.)

„Český ráj je mi blízký!“

ROZHOVOR - ANDREA POPPROVÁ

S autorkou a ilustrátorkou knížek pro děti Andreou Popprovou jsem se setkal náhodně při našem loňském vystoupení v Sobotce. Paní knihovnice nám totiž ukazovala její knížky a informovala nás o tom, že Andrea Popprová měla pro děti v sobotecké knihovně autorské čtení. Přiznám se, že mě obrázky „chytily“ hned na první pohled. A tak jsem neváhal a autorku oslovil a požádal o rozhovor.

- Začtu z jiného soudku. Vy prý máte k našemu kraji, myslím tím Český ráj, blízko. Jak jste se sem dostala a co vás na našem kraji zaujalo?

*Ano, je pravda, že mi je Český ráj blízký. Jednak tu máme s rodinou chalupu, kde trávím podstatnou část roku. Ale hlavně moje babička odsud pocházela. Přímo z krásné samoty Děčín, kousek od Vyskče. Jako malé děti

jsme sem tu a tam jezdívali o prázdninách a mne se tyto Českorajské návštěvy strašně moc líbily. Připadalo mi to tu takové pohádkové, jako i tahle moje Českorajská babička sama byla.

- Jak jsem se z vašich internetových stránek dozvěděl (viz <http://www.andreapopprova.com/>), vystudovala jste výtvarné umění na střední výtvarné škole na Hollarově náměstí v Praze a na AVU, obor grafika, malba a restaurování (atelieri prof. Čepeláka, Berana a Strettiho). Jak jste se dostala k psaní knížek?

*Pravda, všechna moje studia byla zaměřena výtvarně...Ale ono to je od ilustrování dětských knížek k psaní vlastně kousek.

S ilustrováním textů pro děti jsem začínala v časopise Sluníčko. A jelikož se mi tato práce velmi líbila, přemýšlela jsem o tom, že by bylo hezké ilustrovat i nějakou knížku. Tou dobou můj prostřední syn Vojta začal chodit do školy. A tak když jsme spolu bojovali při zdolávání písmenek (což jistě nejedna maminka prvňáčka zná také) napadlo mne, že by bylo skvělé, kdyby k tomu měl knížku plnou obrázků a úkolů. Při nich by zapomněl na nesnáze s písmenkami a učení by mu šlo lépe. A tak se mi v hlavě zrodila první knížka – Tajemství permoníků.

- Spolupracujete s časopisem Sluníčko. To si pamatuji ještě z mých dětských let, i když já odebíral spíše Mateřídoušku. Jak moc dnešní děti čtou? Jak jsme na tom obecně s dětskými časopisy a knihami vůbec v porovnání s Evropou?

*Ano, Sluníčko vychází již opravdu řadu let. I já si ho pamatuji z dětství a připadá mi úžasné, že nyní do něj mohu také přispívat. Pokračovat v něčem, v čem si listovalo již několik generací dětí. Dodnes si některé stránky Sluníčka a ilustrace z doby svého dětství pamatuji.

Ptáte se mne, jak moc dnešní děti čtou. Přemyslím, jak Vám odpovědět. Mohu vycházet hlavně z vlastních zkušeností. Jelikož mám tři děti, tak vím, že každé dítě je opravdu jiné. Některé si dokáže dlouhý čas klidně hrát nebo listovat knížkou. Jiné na to zkrátka „nemá čas“. Ale i přes tyto rozdíly si myslím, že je moc důležité, aby knížky děti provázely. A je to hlavně na nás rodičích. Abychom si my ten čas našli když jsou děti ještě malé. Sedli si s nimi, přečetli si pohádku, ukázali si obrázky a společně o nich popovídali. Pro takové dítě, které je na toto zvyklé, je pak přirozené si ke knížce sednout i samo, číst, najít tam inspiraci...

A jak jsem na tom obecně s dětskými časopisy a knihami v porovnání s Evropou? Myslím, že ve světě vzniká v literatuře spousta zajímavých nových věcí. Samozřejmě vedle vtíravého komerčního braku. To s sebou

prostě trh nese. Ale je skvělé, že i u nás existují skutečně české autorské knížky a časopisy. A myslím, že jak rodiče, tak i malí čtenáři po nich rádi sáhnou. Díky jejich zájmu mohou vznikat i u nás pěkné nové věci. Za což jim patří dík!

- Zaujal mě váš způsob skloubení textů s úkoly pro děti ve vašich knížkách, vystřihovánkách či malovaném čtení. Měla jste nějaký svůj vzor?

*Máte pravdu. V mé tvorbě mi jde hodně o to děti aktivně zapojit do čtení. Přemýšlím, kde se to vzalo... Vzpomínám si, že už jako malá holka jsem po něčem takovém toužila. Vybavuji si jeden příběh ze Čtyřlístku, byl to příběh Kocoura Vavřince od pana Havla. Šlo o komiks propojený právě s nápady na výrobu zvířátek z kaštanů. Pamatuji si dodnes, jak ráda jsem tyto stránky četla pořád dokola a vyráběla zvířátka. Tak asi tam bylo to první zaseté semínko...

- Kdo patřil mezi vaše nejoblíbenější autory ve vašem dětství? Vracíte se k těmto knížkám třeba u svých dětí?

*Jak už jsem zmínila, vyrostla jsem na Čtyřlístku pana Němečka a Ljuby Štíplové. Ty příběhy v sobě mají myslím stále veliké kouzlo. Vůbec paní Štíplovou jako autorku mám moc ráda. Její nesmrtelný Zálesácký zápisník mne provázel jako dítě všude. Naštěstí tyto kousky přežily, byť potřhané, v naší knihovně dodnes. A moji synové je mají také nejednou přelouskané. Pak mohu zmínit knížku O letadélku Káněti od pana Říhy a Heleny Zmatlíkové. A samozřejmě Děti z Bullerbynu, které paní Zmatlíková také ilustrovala. Vůbec si myslím, že paní Zmatlíková je skvělá ilustrátorka. Její obrázky jsou dětem naprosto srozumitelné. A to je i to, o co se já ve své tvorbě snažím.

- Máte vůbec čas číst současnou českou literaturu? Kdo vás zaujal v poslední době?

*No tady se trochu červenám. Protože v tomto směru úplně příkladná nejsem. Na to zahloubat se do knížky mi moc už čas nezbyvá. Spíše se ráda probírám knížkami s různými návody a recepty. Takový poklad mám jeden doma – Bylinky pro děti a maminky od Magdaleny Staňkové. To je knížka, kterou čtu stále dokola a stále v ní nacházím inspiraci.

- A co e-knihy? Jak vnímáte „soubor“ klasické a elektronické knihy?

*E-knihy tu jsou a budou. Tak to prostě je, ať se to někomu líbí a jinému třeba ne. V literatuře pro dospělé myslím budou časem tyto knížky

převažovat. Jsou levnější, čtečka je skladná na cesty více než kufr knížek... I když – co si budeme povídat – voňavá knížka je prostě něco jiného, než text stažený do čtečky.

V dětské literatuře, a myslím hlavně pro ty nejmenší, je myslím situace jiná. Pro malé dítě bude vždy potřeba si knížku osahat, ochutnat...případně u vystřihovánek rozstříhat...je to vlastně součást dětského čtení. Tam bych jednoznačný nástup elektronických knih nepředpokládala.

- Může se v Čechách člověk uživit ilustracemi a psaním knih?

*Snažím se o to...

- Co v současnosti chystáte? Na co se můžeme v nejbližší době těšit?

*V této chvíli pracuji na novém březnovém Sluníčku.

Také spolupracuji na sešitcích Dětská liturgie pro nakladatelství Triton.

A v hlavě nosím a na papíře zvelebuji knížku Domeček pro skřítky. Loni ve Sluníčku vycházela půl roku právě stejnojmenná vystřihovánka. A protože si ji děti velmi oblíbily, bylo by myslím hezké udělat z ní knížku. Jedna část by bylo povídání o skřítcích a jejich domečku. Druhá část knížky by byla přímo vystřihovánka domečku. Děti by si pak mohly přímo se skřítky, které znají z příběhů, hrát v domečku, který si slepí. Taková myšlenka mne velmi láká. Tak a to už stačí, abych neprozradila moc...

- Jak všechny svoje aktivity stíháte, když máte tři syny? A jsou právě vaše děti tou pravou inspirací a zároveň i prvními kritiky? Jak vám pomáhá rodina při vaší práci?

*Jak zvládám všechny své aktivity se svými třemi syny? No myslím, že právě díky nim tyto aktivity mám. S jejich narozením jsem se vrátila znovu do světa pohádek a zatím se mi v něm moc líbí.

Jinak práci zvládám jako každá jiná maminka s dětmi. Někdy je klidu více, jindy obrázky vznikají po nocích...ale to už k životu patří.

- První vaší autorskou knížkou, kterou jste napsala i ilustrovala je „Tajemství permoniků“. Máte svoje tajemství a tajná přání, která byste si v životě i tvorbě ráda splnila? Pokud můžete, prozrad'te.

*Tajemství se neprozrazují!

Za rozhovor poděkoval Václav

Václav FRANC : SVATEBNÍ NOC 1942

„Co se stalo, Jeníku?“

Zůstal bezvládně ležet na své polovině manželské postele. Čekala, že se na ní vrhne, rozthne noční košili a ... vždyť jí to přece říkala Mařka, její kamarádka, že to slyšela od své starší sestry Boženy, že jsou prý chlapy jako zvířata. Trochu se bála, ale ... copak je její Jeník zvíře?

„Jeníku?“

Nadzvedla se a ve tmě před sebou hledala svého novomanžela. Lehce se jej dotkla pravou rukou. Ucukl.

„Nelíbím se ti nebo ... jsem ti tolik protivná?“

„Ne, ale ...“ nedopověděl.

Vzpomněla si, jak ji ještě před pár týdny doprovázel z pouťové tancovačky domů. Konečně se osmělil a dvakrát se políbili. Sahal jí na živůtek, a kdyby se nebránila ...

„Tak co se děje?“

„Víš, Blaženko, já jsem ... prostě ...“

„Já jsem taky ještě, Jendo, nikdy s nikým ...“ byla ráda, že je tma, zrudla jako růžička.

„Ale, to jsem nemyslel, já jen, že jsem si to takhle nepředstavoval, já ...“, nevěděl, jak vyjít s pravdou ven.

„Koukej padat, vod mý dcery,“ řval na Jeníka sedlák Vavřina. „Pro takohouhle chudobu jsem holku nevychoval a nakonec má ještě dost času. Takovejch jako seš ty může mít dvanáct do tuctu,“ kdyby měl bič, určitě by jej použil.

Jeník utíkal, seš mu síly stačily.

„A ty mazej domů nebo taky uvidíš!“ křičel rozzužený sedlák. To byl konec dubna, svatý Jiří, pouť, ale teď je konec léta a na stole ležel úřední papír. Pálil v ruce jako sto čertů.

„A nedalo by se to nějak uplatit?“ uvažovala nahlas selka.

„Uplatit?!“, ušklíbl se starý Vavřina, „copak si nepamatuješ, jak jsem dopadl, když jsem šel orodovat za Václava. Všechno sežrali, vajíčka, párek uzenýho, králík a co to bylo platný, prd! Nehnuli pro Václava ani prstem, ani prstem! Nakonec musel do reichu!“

„Ale Blážu jim nedám,“ utírala slzy Vavřinová do svátečního šátku.

„A jak to chceš udělat? S nima není žádná řeč!“ zlostně svíral ruce v pěst sedlák.

„Tak se vdá a hotovo, vdaný prej neberou, ty nechaj doma,“ navrhla

selka.

„Dyk jí bylo sotva osumnáct,“ oponoval Vavřina, ale myšlenka uvízla v jeho hlavě jako pramínek naděje, která umírá poslední.

„Řekneme, že se musí vdávat, že je v očekávání, ale ...“ zamyslela se.

„Jenže to musíme stihnout do příští neděle, vidíš, že za 14 dní se má hlásit na pracáku a pojedje někam do tramtárie,“ pohodil lejtstro zlostně na stůl.

„Ale koho si vezme, tak nahonem?“

„O pouti jsem je načapal s tím Honzou, tak co třeba s ním?“

„S takovým?“ , hledala slova statkářka.

„Hlavně, že holka zůstane doma, a až tenhle blázelec skončí, tak se zase rozvedou a basta! Teď jde o to, aby se vůbec dožila konce války!“

„Jendo, ty nemůžeš?“ chtěla posunout ruku tam dolů, ale nakonec ucukla a nedovázila se.

Vzpomněla se, jak se k ní na pouťové tisknul a jak, když ji k sobě přitiskl, cítila, že tam dole ... až se jí z toho zatočila hlava.

„Ne, to ne, ale takhle jsem si to nepředstavoval, je to všechno nějak ... moc hrrr,“ popravdě přiznával Jeník.

„Ale pan farář přece říkal, že jsme teď před bohem jako muž a žena jako jedno tělo,“ nabízela se Blažena.

„Copak jsi zapomněla, jak mě tvůj otec chtěl seřezat bičem, když nás viděl spolu na Jiřího a teď ...“

Když se sedlák Vavřena objevil před jejich stavením, chtěl upalovat daleko. Vždycky se ho bál, už jako kluk, když mu párkrát byl s klukama na jabkách. Určitě přišel za Jeníkovým otcem, aby mu řekl, že si nepřeje, aby se jeho syn motal kolem jeho dcery Blaženy, že přece on největší statkář v obci se nebude zahazovat s někým, kdo má sotva pár hektarů.

„Pantáto, co byste řekl tomu, kdyby naše Bláža a váš syn Jeník vzali?“

Jenda si nejdřív myslel, že se Vavřena zbláznil. I Jendův otec nechápal, ale co když i Jendovi přijde předvolání do Reichu, co když i jemu přijde lejtstro z pracáku a on bude muset jít do Německa. Vráti se vůbec?

„Ale není moc času na rozmyšlenou, dneska zajdeme na faru a příští neděli bude svatba,“ rozhodl Vavřena, jak byl zvyklý rozhodovat na svém gruntě.

„Co ty na to, Jendo? Chceš si vzít Blaženku Vavřenovic za ženu?“ zeptal se Jendův otec.

Co měl Jenda odpovědět, vždyť už jako dítě ve škole po ní pokukoval. Jak jednou pan řídící utvořil páry při vystoupení na školní besídku a s

Blaženkou tancoval Toník, tolik Toníkovi záviděl a když se pak na hrudi začaly Blažence nalévat pupeny ňader, jak rád by se jich dotýkal, jak rád ...

„Myslela jsem si, že jsem se ti vždycky líbila, že jsi žárlil na Tondu, když jsem s ním tancovala na besídce, že jsi mu potom dělal samé schválnosti a dokonce jsi mu, aby to pan řídící neviděl, nastavil nohu, že si natloukl nos,“ pokusila se zasmát Blažena. Netroufala si přiblížit se ještě více ke svému mladému nezkušenému manželovi, ale věděla, že je svatební noc, že se jí ráno bude máma ptát. Co odpoví?

„Mám tě rád, Blaženko, moc rád, ale ... asi jsem se ještě neměl ženit, protože ...“, zase ztrácel odvahu.

„Proč? Máš rád nějakou jinou?“ zarazila se Blažena a odtáhla se na svoji polovinu postele.

„To ne, mám rád jenom tebe, ale je to všechno tak nějak moc nahonem, ještě nedávno mě pantáta honil a teď mě tě rovnou ...,“ zarazil se, ale nakonec dopověděl, „strčil přímo do postele jako nějakéj koňskej handlíf. Vždycky jsem se těšil, jak tě zase uvidím, jak ti budu vyprávět a dotýkat se tě až nakonec“

„Jeníku,“ stulila se mu do náruče.

Objali se a políbili. Jen tak lehce, letmo, jako na pastvě, aby nikdo nic nepostřehl, aby nikdo nevěděl, že patří k sobě.

„Blaženko, připadám si, jako kdyby tady tvůj otec stál nad námi a přikazoval, co mám dělat, ale to přece není z lásky, to je ...“

„Mlč!“ začala jej líbat, ale ne jen tak sestersky, ale vášnivě, odhodila všechny zábrany. Líbila jej přes obličej, strhávala z něj noční košili a pak vzala jeho ruku a položila ji na odhalené dívčí ňadro.

„A co když ji hned přivede do jinýho stavu?“ ptala se v posteli statkářka. Byla ráda, že má ten blázinec kolem svatby za sebou.

„Kdo ví, jestli vůbec ví, na co ho má?“ zasmál se přiopilý statkář a šmajchlovně se přitulil k panímámě.

„Dej pokoj, kozle starej, táhne z tebe kořalka,“ odbyla sedlákovy choutky statkářka.

Nesměle postupoval dál a dál. Poddávala se mu jako půda, kterou tak často orával s jejich koníkem Karlem. A krásně voněla, jako rozkvetlá louka za vsí na jaře. Ochutnával ji všemi smysly.

„Blaženko,“ šeptal.

„Jeníku,“ vzdychala. „A nemusíš si dávat pozor, táta jim na pracáku řekl, že jsem v naději, tak aspoň nebudeme lhát!“

DO
RUM ČAJE 1

REGIONÁLNÍ UMĚLCI A JINÍ ZAJÍMAVÍ LITERÁTI

Zpočátku to bylo myšleno spíš jako recese, když jsme se totiž loučili při březnovém Čajovém dýchánku v jičínské knihovně, kdosi řekl, že lituje, že nepřišlo víc lidí. Druhý opáčil, že to by musel být rumový dýchánek. A tak vznikl časopis „RUM DO ČAJE“ (pracovní název RUMAJZL = Regionální Umělci A Jiní Zajímaví Literáti). A protože od slov k činům nemám nikdy daleko, usoudil jsem, že opravdu ČAJ dostane přílohu. Její první číslo vyjde v září 2015 a bude odvislé od zájmu literátů.

V květnovém čísle ČAJe vychází právě tato výzva pro autory, aby poslali svoje povídky v rozsahu maximálně 10 normostran (18 000 – 20 000 znaků i s mezerami) na mailovou adresu: Franczub@seznam.cz. Předpokládám, že se bude jednat o povídky nové, nepublikované. Ty nejlepší podle mého výběru budou vycházet na stránkách ČAJe v průběhu podzimu 2015 až jara 2016. Neznamená to, že všechny povídky musí automaticky vyjít. Autor neobdrží honorář, pouze dva výtisky časopisu RUM jako honorář. Povídky můžete posílat ihned, první část bude uveřejněna v zářijovém RUMu číslo 1. Následně předpokládám, že vyjdou ještě dvě čísla (leden 2016 a květen 2016), pokud bude prací víc, vyjdou i další. Definitivní uzávěrka je 15.dubna 2016. Pokud se najde dostatek kvalitních povídek na sborník, vznikne v průběhu prázdnin 2016 sborník povídek. Autoři zařazení do sborníku dostanou dva výtisky zdarma.

Následně v květnu 2016 bude vyhlášeno nové téma na další školní rok 2016/2017. Bude záležet jen na zájmu autorů.

K povídkám přidejte i krátké představení autora, tak maximálně 10-15 řádků, případně fotografii. A pochopitelně nezapomeňte na Vaši poštovní adresu, kam zaslat časopis.

A jaké je téma pro první ročník 2015/2016? Zase mě inspirovala knihovna. Poslouchal jsem rozhovor čtenářek, které se bavili o knihách „Padesát odstínů ...“, a tak jsem se rozhodl vyhlásit téma: „PADESÁT ODSTÍNŮ PO ČESKU!“

Těším se na Vaše příspěvky!

Václav

MINIATURY VÁCLAVA FRANCE

OBČAS PLÁČ

Občas je smích
občas pláč
třeba nám slzy napoví
co jsme vlastně zač

RÁNO

Svítá
Setba slov
Naděje

Dědictví duhy
Pro ty druhý

ŘEKA

Chtěl bych být řeka
co čeká
na člověka
který se ponoří
do jejích vln
aby byl pln
na obou březích
pramene
očekávání
pokladů

ČAJ pro chvíle pohody

č.104, květen 2015, ročník XIV

Vydáno 5. května 2015 v Nové Pace

Redakce: Václav Franc, K Hájků 1724, 509 01 Nová Paka

Franczub@seznam.cz

Grafická úprava titulní strany Jozef dŘevník Borovský

Interní tiskovina regionálních autorů Jičínska

TEXTY NEPROŠLY JAZYKOVOU ÚPRAVOU!